

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

11.«Чума» А. Камю аналіз *Dovidka.biz.ua*. [online] Доступно: <https://dovidka.biz.ua/chuma-a-kamyu-analiz/>

Дилян Анна Віталіївна – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, м. Одеса, Україна.

Науковий керівник – **Врайт Галина Яківна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна.

ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Наявність різноманітного культурного оточення стала важливою рисою сучасного глобалізованого світу. В освітній сфері це стає необхідністю. Зростання етнічної різноманітності у соціальних середовищах, де люди проживають і працюють, і недостатня готовність вирішувати ці виклики визнається глобальною спільнотою. Це привело до усвідомлення полікультурної освіти як важливої характеристики, що відповідає сучасним умовам суспільно-політичного розвитку у всьому світі.

В Україні полікультурна освіта стала особливо актуальною в період її становлення як незалежної держави з орієнтацією на європейський освітній простір, що підтверджується прийняттям відповідного законодавства на міжнародному рівні.

Стан розвитку полікультурної освіти в Україні показує формування законодавчої бази для її розвитку. Однак ідеї такої освіти ще не знаходять практичного втілення, і питання їх реалізації лишаються на рівні проголошених принципів [4, с. 151-153].

У світлі нових соціокультурних умов світова педагогічна думка розробляє відповідні освітні стратегії. Згідно з доповіддю Міжнародної комісії ЮНЕСКО щодо глобальних стратегій розвитку освіти в XXI столітті, однією з найважливіших функцій сучасної освіти є навчання людей жити разом, перетворюючи існуючу взаємозалежність між країнами та етнічними групами на свідому та солідарну [2, с. 1454].

Етимологічно слово «полікультурний» складається з двох частин: «полі-» і «культурний». Перше – походить від грецького префікса «πολύ» (poly), що означає «багато» або «різноманітний». Друге – походить від слова «культура», яке означає сукупність матеріальних і духовних цінностей, звичаїв, мистецтва,

знань, традицій і способу життя, характерного для певної групи людей чи суспільства. Культурна різноманітність, ось сенс полікультуралізму. Культурне розмаїття вказує на те, що існують різні види культур, які мають відмінні характеристики, які відрізняються одна від одної та які можна відрізнити одна від одної. Полікультуралізм – це, в основному, світогляд, який потім можна перевести в різні культурні політики, які наголошують на прийнятті релігійних, множинних і полікультурних реалій, які зустрічаються в житті людей.

Таким чином, полікультурна освіта виходить за межі простого вивчення різних культур і включає різноманітні культурні точки зору та традиції, що сприяє формуванню більш інклюзивного та відкритого світогляду учнів.

Термін "двомовна освіта" часто пов'язують з полікультурною освітою, оскільки вона передбачає навчання студентів більш ніж однієї мови. Це не лише розвиває мовні навички, але й сприяє спілкуванню з різними культурами через їхні рідні мови, сприяючи ранньому вихованню міжкультурного розуміння та співчуття [5].

Загалом, полікультурна освіта має багато вимірів, і експерти запропонували багато визначень для цього поняття. Термін «полікультурність» включає три основні складові: спрямований на культуру, пов'язаний з різноманіттям культур, і орієнтований на управління цим різноманіттям. Отже, полікультурність не просто політична доктрина, а скоріше спосіб мислення або ідеологія у людському житті.

Полікультурна освіта пройшла чотири етапи в історії свого розвитку:

1. Спроби інтегрувати етнічні дослідження на різних рівнях навчальних програм.
2. Поліетнічна освіта, спрямована на застосування принципу рівності у освітній реформі.
3. Врахування інших маргіналізованих груп, таких як жінки, інваліди, представники LGBTQ+, і їхні вимоги до освіти.
4. Теоретичні розробки, дослідження та практика, зосереджені на відносинах між расою, статтю та класом, і формування спільних цілей серед теоретиків та педагогів.

Полікультурна освіта спрямована на розвиток усвідомленості, толерантності, розуміння та знань, які враховують культурні відмінності, а також відношення між культурами щодо світоглядів, концепцій, цінностей, вірувань і ставлень. Це сприяє підготовці студентів до життя у взаємопов'язаному та культурно різноманітному світі [3, с. 508].

Деякі ідеї полікультурної освіти різних країн можуть бути впроваджені в навчальний процес вищих навчальних закладів України. Наприклад: використовувати інформацію про різні культури та соціальні групи у змісті психолого-педагогічних дисциплін; ідея розвитку у вчителів навичок критичного мислення щодо того самого предмета чи явища; формування неупередженості у поглядах на етнічну самосвідомість; полілінгвальне

навчання; досягнення рівних можливостей у процесі навчання для всіх учнів [4, с. 153].

Полікультурна освіта виходить за рамки традиційних методів, включаючи різноманітні культурні погляди та мови в навчальне середовище. Цей підхід має на меті підготувати студентів до світу, який є взаємопов'язаним і культурно багатим [5].

Полікультурна освіта вважається важливим інструментом глобального розвитку тому що, вона сприяє розвитку міжкультурного розуміння, що допомагає людям виховувати толерантне ставлення до різниць і культурного розмаїття, що особливо актуально в сучасному глобалізованому світі, де взаємодії між різними культурами стають нормою.

Тобто, полікультурне виховання та ефективне міжкультурне спілкування особистості можливе за умов набуття нею необхідних лінгвокультурологічних знань, які разом із систематизацією уявлень про наявні міжкультурні відмінності допоможуть уникати помилкових стереотипних висновків і, відповідно, обирати коректну лінію комунікативної поведінки.

Освіта є підґрунтям інтелектуального, культурного, духовного, соціального та економічного розвитку суспільства і держави. У Національній доктрині розвитку освіти в Україні зазначено, що мета державної політики щодо розвитку освіти полягає у створенні умов для розвитку полікультурної особистості та творчої самореалізації кожного громадянина України [1, с. 61].

Крім того, полікультурна освіта підготує студентів і професіоналів до роботи в глобальному середовищі, розвиваючи необхідні міжкультурні навички для успішного функціонування у міжнародному бізнесі, дипломатії, наукових дослідженнях та інших глобальних сферах. Вона також сприяє зміцненню соціального злагодження, підтримуючи відчуття соціальної справедливості, рівності та усвідомлення громадянських прав і обов'язків у контексті різноманітної суспільності, що сприяє створенню більш гармонійного суспільства.

Розуміння різноманітності культур, яке підтримується полікультурною освітою, сприяє зменшенню міжнаціональних конфліктів і співпраці між країнами, що сприяє побудові миру, співробітництва та єднання у боротьбі з глобальними викликами, такими як зміна клімату, бідність і війни.

Отже, полікультурна освіта – це динамічний метод, що розширює освітню подорож дитини, залучаючи різноманітні культурні перспективи і мови, що сприяє глобальному усвідомленню та культурній компетентності і підготовці до життя в глобальному співтоваристві.

Список використаної літератури

1. Вертегел В. Л., Хребтова В. В. Теоретичний аспект зародження й розвитку полікультурного виховання. С. 53–69.

2. Development of multicultural education: tasks, tools and project solutions / L. Ovsiienko et al. TEM journal. 2023. Vol. 12. P. 1451–1460.
3. Khaedir M., Wahab A. A. The function of multicultural education in growing global citizen. Advances in social science, education and humanities research. 2019. Vol. 418. P. 507–512.
4. Sultanova L., Khomych L., Belando-Montoro M. R. Peculiarities of multicultural education development in north America, Western Europe and Ukraine. International journal of new education. 2020. P. 122–156.
5. What is multicultural education? Disadvantages & advantages - ideal school. Ideal School. URL: <https://idealschool.education/2023/08/09/what-is-multicultural-education-disadvantages-advantages/> (date of access: 29.04.2024).

Кадієвська Ірина Аркадіївна, доктор філософських наук, професор кафедри Гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Військова академія, м. Одеса, Україна.

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

В сучасних умовах населення дуже швидко почало забувати про те, заради чого взагалі слід бути добрими, чуйними, чесними та порядними. Чому необхідно виховувати здатність до безкорисливої любові та дружби, готовність допомагати та прощати, співпрацювати та надавати підтримку один одному. Яку роль у житті суспільства відіграють моральні якості та чим загрожує поширення тотальної аморальності? У чому полягає сенс доброзичливості, щирості, турботи, привітності та гостинності, бажання радіти не лише за власні успіхи, але й за досягнення інших людей? Криза духовності в сучасному суспільстві не є чимось абстрактним, вона проявляється у всіх аспектах життєдіяльності людини. Сьогодні на превеликий жаль всі ми зіткнулися із парадоксальною ситуацією дегуманізації та дегуманітаризації освіти в Україні. Професорсько-викладацький склад українських ВНЗ зазнає серйозного занепокоєння у зв'язку з планомірним та цілеспрямованим скороченням дисциплін гуманітарного циклу. Серед предметів, які з незрозумілих причин зазнають особливого скорочення, можна назвати такі, як: філософія, соціологія, політологія, культурологія, психологія і т.д. Втім, хочеться сподіватись на те, що наші співгромадяни розуміють та усвідомлюють ту серйозну роль, яку філософія та інші гуманітарні науки відіграють у житті людини та суспільства. Адже вивчення дисциплін гуманітарного циклу позитивно впливає на інтелект і психіку особистості, активно розвиває інтелектуальний та творчий потенціал кожної людини. Тому держава та суспільство мають бути зацікавлені у ефективному функціонуванні філософії та інших гуманітарних предметів.

TRANSFORMATION OF THE VALUE SYSTEM IN THE CONDITIONS OF VIRTUALIZATION OF SOCIETY	
Семенов Ігор Сергійович	121
ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	
Стовпець Олександр Васильович, Додусенко Андрій Вікторович	123
ФІЛОСОФСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПОПУЛІЗМУ	
СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	
Аксьонова Віра Ігорівна	127
ГНОСЕОЛОГІЯ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	
Бушулян І. О., Петінова Оксана Борисівна	130
СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ А.КАМЮ: «ЧУМА» ТА «МІФ ПРО СІЗІФА»)	
Дилян Анна Віталіївна, Врайт Галина Яківна	137
ПОЛКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Кадієвська Ірина Аркадіївна	140
ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ	
Консицька Анастасія, Нівня Ганна Олександрівна	142
ПАРАДОКС В ЛОГІЦІ ТА МАТЕМАТИЦІ	
Пустовойт Дар'я, Петінова Оксана Борисівна	144
«ГРАД БОЖИЙ» - ЯК МОДЕЛЬ ІДЕАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА В ТВОРЧОСТІ АВГУСТИНА	
Русалова Олександра, Петінова Оксана Борисівна	148
РОЗДУМИ Р.ДЕКАРТА ПРО СПЕЦИФІКУ ПІЗНАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З «РОЗДУМИ ПРО МЕТОД»)	
Топор Надія, Петінова Оксана Борисівна	152
ЗЛО ЯК БРАК ДОБРА (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З ТВОРУ “СПОВІДЬ” АВРЕЛІЯ АВГУСТИНА)	
Чумак Єгор Олександрович, Поплавська Тетяна Миколаївна	159
ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНА АСКЕЗА І ДОВІЛЬНА ДІЯ (САМОТВОРІННЯ)	
Шабатура Євгенія Андріївна, Врайт Галина Яківна	161
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	

СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СИНЕРГЕТИКИ